

живѣе тъй близко, въ постоянна интимность съ велики хора и истории?! Появлението на тая панорама въ село състави велико събитие за мене.

Но образътъ въ панорамата, който най-силно удари въображението ми и заедно съ грѣмотовичното си име се запечата въ прѣсната ми душа, бѣше Наполеонъ Бонапартъ. Екътъ на това име, вопрѣки далечината на епохата и мѣстата, дѣто бѣ гърмѣло, бѣ проникналъ и въ тоя жгълъ и осталъ прѣсенъ до него день, като символъ на сила и страхотия. „Сѣкашъ, че е нѣкой Гунупарти!...“ „Гунупарти“ се наричаше Бонапартъ при Балкана, както при Нилъ — „Бунаберди“. Само легендарнитѣ имена прѣтърпяватъ такива метаморфози...

Помнѣхъ, че картината прѣдставляваше сцена отъ връщането изъ Русия на Великата Армия: сѣгловито поле; въ дъното — тъмни редове отъ разбъркана войска; кола и талиги спрѣли; най-наблизо — пуши се огънь, на който се грѣятъ нѣколко войника, съ глави овити въ парцали. До тѣхъ, правъ, стоеше човѣкъ въ замислено положение, съ чудата нѣкаква капела на глава, съ сиво палто и едната ржка оврена въ пазухата...

— „Наполеонъ Бонапарти!..“ викаше Йоргу.

Трийсетъ и петъ години близо сж минали отъ тогава. Образътъ на Наполеона Бонапарта — на Йорговия Наполеонъ Бонапартъ — стои живо издълбанъ въ душата ми. Той именно ми се испрѣчва винаги, когато това име се произнесе, колчимъ ми се мѣрне въ историята, или въ поезията, колосалната фигура на този извънреденъ човѣкъ, въ култа на когото сж живѣли народи, поколения, велики глави — Хюговци, Байроновци, Хайневци — и отъ чието шеметно порабощение не е се отървалъ дори